

SÜLEYMAN DEMİREL ÜNİVERSİTESİ
ENGELLİ ÖĞRENCİLER EĞİTİM-ÖĞRETİM VE SINAV UYGULAMALARI
YÖNERGESİ
BİRİNCİ BÖLÜM
Genel Esaslar

Amaç

Madde 1- Bu Yönergenin amacı; Süleyman Demirel Üniversitesi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına kayıtlı bulunan engelli öğrencilerin, engel durumları nedeni ile eğitim – öğretim ve sınav uygulamalarında karşılaştıkları sorunlara yönelik, evrensel tasarım ilkesi çerçevesinde, kapsayıcı eğitim anlayışı ile çözümler getirerek, eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve sunulan eğitim – öğretim hizmetleri ile sınav uygulamalarından eşit ve erişilebilir bir biçimde yararlanmaları için gerekli olan düzenlemelere dair usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2- Bu Yönerge; Süleyman Demirel Üniversitesi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programları kapsamında yürütülen eğitim – öğretim faaliyetleri ile ölçme – değerlendirme ve sınav uygulamalarını kapsar.

Dayanak

Madde 3- Bu Yönerge, 14/02/2014 tarihli ve 29813 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan giren Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği ve 24/03/2011 tarihli ve 339/16 karar sayılı Üniversite Senatosunca kabul edilen Engelli Öğrenci Birimi Yönergesi" ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu Yönergede adı geçen:

- a) Akademik Birim: Süleyman Demirel Üniversitesi, Fakülte/Yüksekokul/Konservatuar/Meslek Yüksekokulu/Enstitüsü'nü,
- b) Akademik Danışman: Öğrenciye kayıtlı olduğu akademik birim tarafından atanan akademik personeli,
- c) Akademik Uyarılama: Eğitim – öğretim hizmetleri ile sınav uygulamalarının engelli öğrencinin engel durumu gözetilerek planlanması ile dersin gerekliliklerine göre teorik ve uygulamalı olarak yürütülmesini,
- d) Akademik Yıl: Süleyman Demirel Üniversitesi Senatosu tarafından, her eğitim – öğretim yılı için belirlenen akademik takvimi,
- e) Birim: Süleyman Demirel Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi'ni,
- f) Birim Koordinatörü: Süleyman Demirel Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Birim Koordinatörü 'nü,
- g) Ders: Süleyman Demirel Üniversitesi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programları kapsamında okutulan zorunlu ve seçmeli dersleri,
- h) Engelli Öğrenci: Doğuştan veya sonradan herhangi bir nedenle bedensel, zihinsel, ruhsal, duygusal ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybetmesi nedeni ile, toplumsal yaşama uyum sağlama ve günlük gereksinimlerini karşılama güçlükleri olan ve koruma, bakım, rehabilitasyon ve danışmanlık hizmetlerine ihtiyaç duyan yükseköğrenim öğrencisini,
- i) Erişilebilirlik: Süleyman Demirel Üniversitesi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programları kapsamında verilen eğitim – öğretim hizmetleri ile ölçme –

değerlendirme ve sınav uygulamalarının engelli öğrenciler için fiziki ve teknik olarak düzenlenmesini,

- j) Komisyon: Engelli Öğrenci Birimi bünyesinde çalışma yapacak olan Akademik Uyarlama ve Erişilebilirlik Komisyonu'nu,
- k) Rapor: Üniversite veya Devlet Hastanelerinden alınmış olan sürekli veya süreli Sağlık Kurulu Raporu'nu,
- l) Raportör: Akademik Uyarlama ve Erişilebilirlik Komisyonu Raportörü' nü,
- m) Rektör: Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü'nü,
- n) Senato: Süleyman Demirel Üniversitesi Senatosu'nu,
- o) Sınav: Süleyman Demirel Üniversitesi ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programları kapsamında, ölçme ve değerlendirme için yapılan her tür ara sınav, yarı yılsonu sınavı (Final), uzaktan eğitim sınavı ile mazeret sınavı, tek ders ve bütünleme sınavlarını,
- p) Ulaşılabilirlik: Süleyman Demirel Üniversitesi kampüs ve yerleşkelerinde bulunan tüm bina ve açık alanlar, yol ve kaldırımlar, kent mobilyaları ile özelde sınıf, salon, atölye ve laboratuvarların engelli öğrencilerin erişimine uygun hale getirilmesini, Üniversite: Süleyman Demirel Üniversitesi'ni ifade eder.

Madde 5– Üniversitenin engelli öğrencilere yönelik sunduğu eğitim – öğretim hizmetleri ile sınav uygulamalarında esas aldığı ilkeler aşağıda belirtildiği gibidir.

- a) Üniversite; engelliliği sosyal model çerçevesinde biyo-psiko yaklaşım ile kabul eder. Bireyin engelinden kaynaklı kısıtlılıklarına değil, çevresel ortamın bireyin engelinden kaynaklı ihtiyaçlarına göre düzenlenmesine yoğunlaşır.
- b) Üniversite; engelli bireylerin bütünleştirilmiş eğitim ortamlarında ve kapsayıcı eğitim anlayışı ile eğitim almalarını savunur. Bu amaçla; Üniversite ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarını engelli bireylerin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde düzenler.
- c) Üniversite; eğitim – öğretim ortamları ile kampüs yaşamında evrensel tasarım ilkesini kabul eder. Bu amaçla kampüs ve yerleşkelerde bulunan tüm açık alanlar ve binalar, yol ve kaldırımlar, sosyal ve sportif donatılar ile kent mobilyalarından toplumun tüm kesimlerinin eşit ve erişilebilir biçimde yararlanmalarını sağlamak için çalışma yapar.

İKİNCİ BÖLÜM

Engelli Öğrenci Tespiti, Başvuru ve Değerlendirme Engelli Öğrenci Tespiti

Madde 6– Üniversitemize Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (YÖK) ve Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı (ÖSYM) tarafından aktarılan öğrenci bilgileri, Üniversitemize ilk kayıt sırasında öğrencinin beyana dayalı verdiği bilgiler, ders kayıt dönemlerinde Akademik Danışmanlar tarafından elde edilen bilgiler ile engelli öğrencinin doğrudan yaptığı başvuru bilgileri esas alınarak, Engelli Öğrenci Birimi tarafından engelli öğrenci tespiti yapılır.

Başvuru ve Kayıt

Madde 7– Bu Yönerge hükümlerinden yararlanmak isteyen engelli öğrencilerin başvuru ve kayıtlarına ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

- b) Engelli öğrenci; Engelli Öğrenci Birimi tarafından temin edilecek olan başvuru formunu doldurarak, başvuru formu ekinde Üniversite veya Devlet Hastanelerinden alınmış olan resmi sağlık kurulu raporunun onaylı bir nüshasını Engelli Öğrenci Birimine teslim eder. İşitme

engelli öğrenciler işitme testi sonuçlarının onaylı bir nüshasını raporlarına ekleyerek teslim ederler.

c) Birim Koordinatörü tarafından 7 (Yedi) gün içinde başvuru formu ile sağlık kurulu raporunun idari uygunluk denetimi yapılır.

d) İdari uygunluk denetimi yapılan başvurulardan uygun olanlar için akademik uyarılama ve erişilebilirlik düzenlemelerinin yapılması için engelli öğrencinin talebi, öğrencisi olduğu Akademik Birim ve Akademik Danışmanı ile paylaşılarak, görüş talep edilir.

ç) Akademik Birim görüşü alınan engelli öğrenci başvurusu Akademik Uyarılama ve Erişilebilirlik Komisyonuna değerlendirme ve karar için gönderilir.

e) İdari uygunluk denetiminden geçmeyen başvurular için gerekçeli karar engelli öğrenciye tebliğ edilir.

f) Başvuru ve kayıt işlemlerinde engelli öğrencinin ibraz ettiği kişisel ve tıbbi bilgilerin gizliliği esastır. Komisyon ve ilgili akademik personel dışında hiçbir üçüncü tarafla paylaşılmaz.

Akademik Uyarılama ve Erişilebilirlik Komisyonu

Madde 8– Akademik Uyarılama ve Erişilebilirlik Komisyonu aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre teşkil olunur.

a) Komisyon; Engelli Öğrenci Biriminin teklifi üzerine eğitim ve öğretim işlerinden sorumlu Rektör Yardımcısı başkanlığında, Birim Koordinatörü, Öğrenci İşleri Daire Başkanı, 1 Psikolog, 1 Sosyal Hizmet Uzmanı ve 2 akademik personel olarak Rektör tarafından teşkil olunur.

b) Komisyon Üyeleri görev süresi 3 (Üç) yıldır. Görev süresi sona eren Komisyon Üyeleri tekrar görevlendirilebilir. Komisyon Üyelerinin görev sürelerine bakılmaksızın, Rektör tarafından her zaman Komisyon üyeliklerine son verilebilir.

c) Komisyon üyeliklerinde herhangi bir sebeple boşalma olduğunda görev süresini tamamlamak üzere Birim Koordinatörünün teklifi üzerine veya doğrudan Rektör tarafından üye görevlendirmesi yapılır.

Komisyon Çalışmaları

Madde 9– Akademik Uyarılama ve Erişilebilirlik Komisyonu aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre çalışmalarını sürdürür.

a) Komisyon Başkanı eğitim ve öğretim işlerinden sorumlu Rektör Yardımcısı, Komisyon Sekreteryası Engelli Öğrenci Birimi ve Komisyon Raportörü Birim Koordinatörü' dür.

b) Komisyon içinde bulunan akademik yılın, güz ve bahar yarıyıllarında en az 1 kez olağan toplantı yapar. Ancak, ihtiyaç olması halinde her zaman toplantı yapılabilir.

c) Komisyon toplantı gündemini Birim Koordinatörü hazırlar ve ilgili Rektör Yardımcısı onayına sunar. Onaylanan toplantı gündemi ile toplantı tarih, saat ve yer bilgileri Komisyon Üyelerine Birim Koordinatörü tarafından tebliğ edilir.

ç) Komisyon; engelli öğrenci başvurusu ve Akademik Birim görüş yazılarını birlikte değerlendirir, gerekli gördüğü hallerde engelli öğrenciyi de Komisyon toplantısına çağırabilir.

d) Komisyon toplantılarında kararlar toplantıya katılan üyelerin salt çoğunluğu ile alınır. Aleyhte oy kullanan üyenin karar metnine şerh düşmesi zorunludur.

e) Komisyon kararları 7 (Yedi) gün içinde engelli öğrenciye ve ilgili Akademik Birime yazılı olarak bildirilir.

f) Komisyon kararı ile Engelli Öğrenci Birimi tarafından her akademik yıl başında ve ihtiyaç duyulduğunda Üniversitede kayıtlı bulunan engelli öğrencilere yönelik oryantasyon ve bilgilendirme seminerleri düzenlenir.

g) Komisyon kararı ile Engelli Öğrenci Birimi tarafından her akademik yıl başında öncelikle engelli öğrencisi bulunan akademik birimlerden başlamak üzere, görevli akademik personele yönelik akademik uyarılma ve erişilebilirlik eğitim seminerleri düzenlenir. İhtiyaç olması halinde eğitim seminerleri merkezi olarak düzenlenebilir ve/veya yıl içinde de diğer akademik birimlerde verilmeye devam eder.

h) Komisyon kararı ile Engelli Öğrenci Birimi tarafından Üniversite idari personeli ile kantin, fotokopi, kafeterya, mağaza vb. sosyal donatıların işletme sahiplerine engelli farkındalığı ve etkili iletişim eğitim seminerleri düzenlenir.

İtiraz

Madde 10– Komisyon kararına karşı yapılacak olan itirazlar aşağıda belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.

a) Komisyon kararı kendisine tebliğ edilen engelli öğrencinin, karara karşı 7 (Yedi) gün içinde itiraz hakkı bulunmaktadır.

b) Engelli öğrenci Komisyon kararına karşı hazırlayacağı bir dilekçe ile itirazda bulunur.

c) İtiraz dilekçelerini Raportör sıfatı ile Birim Koordinatörü inceler ve karar teklifini Komisyon Başkanı'na sunar.

ç) Komisyon Başkanı itiraz dilekçesi ile Raportörün teklifini birlikte inceler ve karara bağlar.

d) Komisyon Başkanı tarafından verilen karar 7 (Yedi) gün içinde itiraz edene tebliğ edilir.

e) İtiraz üzerine Komisyon Başkanı tarafından verilen kararlar kesindir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim – Öğretim Hizmetleri ve Sınav Uygulamaları

Bedensel Engelli Öğrenciler

Madde 11– Üniversite akademik birimlerinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına kayıtlı bedensel engelli öğrenciler için eğitim – öğretim hizmetleri ile ölçme – değerlendirme ve sınav uygulamalarında uygulanacak usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

a) Bedensel engelli öğrencilerin kayıtlı bulunduğu akademik birimdeki fiziki ulaşılabilirlik ve erişilebilirlik düzenlemeleri öncelikli olarak yapılır.

b) Bedensel engelli öğrencilerin sınav bina ve salonları, engel durumları dikkate alınarak belirlenir.

c) Bedensel engelli öğrenci bulunan bölümlerdeki öğretim programları bu durum göz önünde bulundurularak akademik uyarılma yapılır.

ç) Bedensel engelli öğrenci bulunan bölümlerde ders veren akademik personel ders akışlarını bu durumu göz önünde bulundurarak, planlar.

d) Sağlık kurulu raporlarında, vücutlarında motor sistem mekanizması yeterli düzeyde gelişmediği için vücut hareketlerine hâkim olamadığı belirtilen CP (Serebral palsi vb.) hastalarından sınavda okuyucu ve işaretleyici yardımı talep eden öğrencilere, okuyucu ve işaretleyici yardımı verilir.

e) Okuyucu ve/veya işaretleyici desteği alan bedensel engelli öğrencilere sınav süresinin yarısı kadar ek süre verilir.

f) Bedensel engelli öğrencilere verilecek olan her tür proje ve ödevler, engel durumları dikkate alınarak verilir.

g) Sınav sırasında tuvalet ihtiyacı olan bedensel engelli öğrencilere görevli refakatinde izin verilir.

Görme Engelli Öğrenciler

Madde 12– Üniversite akademik birimlerinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına kayıtlı görme engelli öğrenciler için eğitim – öğretim hizmetleri ile ölçme – değerlendirme ve sınav uygulamalarında uygulanacak usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir. Görme engelli öğrenci bulunan ölümlerdeki öğretim programları bu durum göz önünde bulundurularak akademik uyarlama yapılır.

b) Görme engelli öğrenci bulunan bölümlerde ders veren akademik personel ders akışlarını bu durumu göz önünde bulundurarak, planlar.

c) Görme engelli öğrenci bulunan bölümlerde görevli akademik personel şekil, tablo, grafik, resim, fotoğraf ve karmaşık ifadeleri betimleme yaparak, açıklar.

ç) Görme engelli öğrenci derslerin kişisel görüş ve tartışma içermeyen bölümlerini ses kaydına alabilir. Ancak, bu kayıtları hiçbir platformda yayınlamayabilir, üçüncü taraflarla paylaşamaz.

d) Görme engelli öğrenciye derslerde kullanılan sunum ve notlar, ilgili akademik personel tarafından elektronik ortamda verilir.

e) Görme engelli öğrencilerden okuyucu yardımı talep edenlere; şekil, grafik, tablo, resim gibi görsel verilerin yer aldığı sorular ile karmaşık ifade içeren sorular sorulmaz. Bu öğrencilerin, okuyucu ve işaretleyici yardımcı görevlileri verilerek, tekli salonlarda sınava alınmaları sağlanır. Sınav süresinin yarısı kadar ek süre verilir. Bu öğrencilerin soru kitapçığını kendilerinin okumasına izin verilmez. e) Sınavda okuyucu yardımı aldığı halde soruları kendisinin de okuduğu tespit edilenlerin sınavı geçersiz sayılır.

f) Soru kitapçığını kendi okuyabilecek durumda olan görme engelli öğrencilere, talepleri doğrultusunda 9, 12, 14 ya da 16 punto büyüklüğünde soru kitapçığı verilir. Optik form ile cevaplanacak sınavlarda kullanılan optik formların 9 punto olacağını engelli öğrenci dikkate almalıdır.

g) Sınavda sadece işaretleyici yardımı alan öğrencilere, işaretleyici görevli tarafından soruların okunmasına ve/veya öğrencinin kendisinin cevap kâğıdında işaretleme (kodlama) yapmasına izin verilmez. Sadece işaretleyici yardımı aldığı halde işaretleyici görevliden okuma yardımı aldığı tespit edilenler ile sınavda işaretleyici yardımı aldığı halde kendisi cevap kâğıdında işaretleme (kodlama) yapan öğrencilerin sınavı geçersiz sayılır.

ğ) Uygun olması halinde görme engelli öğrenciler kablolu ve kablosuz internet bağlantısı bulunmayan, ekran okuyucu ya da ekran büyütme programları yüklü bulunan bilgisayarlarda, ekranları gözetmen tarafından izlenecek şekilde bilgisayar ortamında sınav yapılabilir. Bu konuda Engelli Öğrenci Biriminden destek alınır.

h) Uygun olması halinde görme engelli öğrencilere sınav kitapçıkları Braille (Kabartma) olarak verilebilir. Bu konuda Engelli Öğrenci Biriminden destek alınır.

ı) Ekran büyütme programları, elektronik veya mekanik büyüteçler ile teleskopik gözlük gibi yardımcı araç – gereçlerle sınav kitapçığını okuyabilen ve cevap kâğıdına işaretleme yapabilen öğrencilere sınav süresinin yarısı kadar ek süre verilir.

i) Herhangi bir düzenlemeye gerek duymaksızın soru kitapçığını kendisi okuyabilen ve cevap kâğıdını işaretleyebilen öğrencilere ek süre verilmez.

j) Görme engelli öğrencilerin ellerinde bulunan ders kitapları, ders notları ile Merkez Kütüphane' de bulunan kaynaklar talep halinde Engelli Öğrenci Birimi tarafından elektronik ya da sesli hale getirilerek, öğrenciye teslim edilir.

İşitme Engelli Öğrenciler

Madde 13– Üniversite akademik birimlerinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına kayıtlı işitme engelli öğrenciler için eğitim – öğretim hizmetleri ile ölçme – değerlendirme ve sınav uygulamalarında uygulanacak usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

a) İşitme engelli öğrencilerin raporlarında, işitme engelini tipi (sensörinöral, iletim veya mixt olarak), her bir kulak için ayrı ayrı işitme eşikleri (dB olarak) ve konuşma engellerinin olup olmadığının (ve varsa derecesinin) belirtilmesi zorunludur. Bu adaylar, raporlarına işitme testinin imzalı ve onaylı bir örneğini de eklemelidir.

b) İşitme engelli öğrenci bulunan bölümlerdeki öğretim programları bu durum göz önünde bulundurularak akademik uyarılama yapılır.

c) İşitme engelli öğrenci bulunan bölümlerde ders veren akademik personel ders akışlarını bu durumu göz önünde bulundurarak, planlar.

İşitme engelli öğrenci bulunan sınıflarda ders veren akademik personel, öğrencinin sağlık raporu ve işitme testi tanılarına bakmaksızın dersi yüzü öğrencilere dönük olacak şekilde anlatır.

d) İşitme engelli öğrenci bulunan bölümlerde görevli akademik personel şekil, tablo, grafik, resim, fotoğraf ve karmaşık ifadeleri betimleme yaparak, açıklar.

e) İşitme engelli öğrencisi bulunan sınıf, atölye ve laboratuvarlar ile merkezi konferans salonları imkanlar ölçüsünde FM ve indüksiyon loop sistemleri ile erişilebilir hale getirilerek, işitme engelli öğrencilerin konuşma ve sunumları açık, anlaşılır, net ve ortam gürültüsünden temizlenmiş olarak duymaları sağlanır.

f) Uygun olması halinde işitme engelli öğrencilerin sınavları açık, anlaşılır, karmaşık olmayan sorulardan oluşan çoktan seçmeli test şeklinde yapılır.

g) Sınav öncesi veya sırasında, sınav ile ilgili yapılacak olan her tür düzeltme ve açıklama işitme engelli öğrencinin anlayabileceği şekilde özel olarak yapılır.

ğ) İşitme engelli öğrencilerden işitme cihazı/biyonik kulak (Koklear İmplant) kullananların, bu durumlarının sağlık kurulu raporlarında açık bir şekilde belirtilmesi şartı ile cihazlarıyla birlikte sınava alınırlar. Aksi halde cihazlarını sınav girişinde görevli personele teslim etmeleri ve sınav çıkışında görevli personelden teslim almaları gerekmektedir.

Diğer Engelli Öğrenciler

Madde 14– Üniversite akademik birimlerinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına kayıtlı zihinsel (MR), sürekli (Kronik) hastalıklar, dil ve konuşma zorluğu bulunanlarla sınıflanamayan engelli öğrenciler için eğitim – öğretim hizmetleri ile ölçme – değerlendirme ve sınav uygulamalarında uygulanacak usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

a) Engelli öğrenci bulunan bölümlerdeki öğretim programları bu durum göz önünde bulundurularak akademik uyarılama yapılır.

b) Engelli öğrenci bulunan bölümlerde ders veren akademik personel ders akışlarını bu durumu göz önünde bulundurarak, planlar.

c) MR (mental retardasyon) ile sınıflanamayan grupta yer alan yaygın gelişimsel bozukluk (otizm spektrum bozuklukları (OSB), asperger sendromu, RETT sendromu, dezintegratif bozukluk vb.), özgül/özel öğrenme güçlüğü (disleksi, dikkat eksikliği, hiperaktivite vb.) olduğu belirtilen öğrencilere ek süre ve talepleri doğrultusunda okuyucu ve/veya işaretleyici yardımı verilir. Bu adaylar tüm sorulardan sorumludur. Okuyucu yardımı alan adayların istedikleri takdirde sınav esnasında soruları kendilerinin de okumalarına izin verilir. Okuyucu ve/veya işaretleyici yardımı talep etmeyenler istedikleri takdirde tekli salonlarda sınava alınır.

ç) Ruhsal ve duygusal sağlık sorunu (panikatak, depresyon, şizofreni, atipik psikoz gibi) olan öğrencilere talepleri doğrultusunda işaretleyici yardımı verilir. İşaretleyici yardımı talep etmeyenler de istedikleri takdirde tekli salonda sınava alınır.

d) Diyabet hastalarının insülin pompası, şeker ölçüm cihazları, ek gıda vb. ile sınıf ve sınav salonlarına alınmalarına izin verilir. Sürekli sağlık sorunu nedeniyle ilaç kullanan adayların yanlarında ilaç getirmesine izin verilir.

e) MR (Mental Retardasyon) ile sınıflanamayan grupta yer alan yaygın gelişimsel bozukluk (OSB) otizm spektrum bozuklukları, asperger sendromu, RETT sendromu, dezintegratif bozukluk vb.), özgül/özel öğrenme güçlüğü (disleksi, dikkat eksikliği, hiperaktivite vb.) bulunan öğrenciler için ders anlatımı birden fazla duyuya hitap edecek öğretim yöntemleri ile yapılır. Ses tonu ve konuşma hızı öğrenme sürecine göre ayarlanır. Önemli olan bölümler vurgulanır ve gerekli açıklama yapılır.

f) MR (Mental Retardasyon) ile sınıflanamayan grupta yer alan yaygın gelişimsel bozukluk (OSB) otizm spektrum bozuklukları, asperger sendromu, RETT sendromu, dezintegratif bozukluk vb.), özgül/özel öğrenme güçlüğü (disleksi, dikkat eksikliği, hiperaktivite vb) bulunan öğrencilerden, (BEP) Bireyselleştirilmiş Öğretim Planı uygulananların hatırlama ve bellek durumları dikkate alınarak, ölçme ve değerlendirme sık ve kısa aralıklarla birden fazla yapılır.

g) Sınav sırasında tuvalet ihtiyacı olan engelli öğrencilere görevli refakatinde izin verilir.

Geçici Sağlık Sorunu ve Özel Durumu Olan Öğrenciler

Madde 15– Geçici sağlık sorunu olanlar ile hamilelik gibi özel durumu olan öğrenciler de ihtiyaç olması halinde ek gıda, ilaç, sargı, alçı, atel, baston ve koltuk değneği ile sınava girebilirler. Tuvalet ihtiyacı olanlara da görevli refakatinde izin verilir.

Ek Süre

Madde 16– Bu Yönerge hükümleri kapsamında sınavlarda engelli öğrencilere verilecek ek süre, sınav süresinin yarısı kadardır. Ek süre engelli öğrencinin talebi üzerine verilir ve sınav sırasında ek sürenin bir bölümünü veya tamamını kullanıp, kullanmamak öğrenci inisiyatifindedir.

Elektronik Ortamda Yapılan Sınavlar

Madde 17– Üniversite akademik birimlerinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına kayıtlı bulunan engelli öğrencilere elektronik ortamda yapılacak sınavlara ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

a) Üniversite uzaktan eğitim portal ve sınav uygulamalarını erişilebilir bir yazılım ve tasarım ile hazırlar.

b) Elektronik ortamda yapılacak olan sınavlara ilişkin erişilebilirlik düzenlemeleri henüz yapılmamış ise engelli öğrencilere bu sınavlarda okuyucu / işaretleyici desteği verilir.

c) Elektronik ortamda yapılacak olan sınavlar için kullanılacak olan bilgisayarlardan en az %10'una yaygın olarak kullanılan ekran okuyucu ve ekran büyütme programlarının kurulumu yapılır.

ç) Erişilebilirlik düzenlemeleri yapılmış salonlarda elektronik sınava girecek olan görme engelli öğrenciler ile hareket kısıtlılığı olan engelli öğrencilere eğer gerekli ise fotoğraf çekiminde görevli desteği verilir.

d) Hareket kısıtlılığı olan engelli öğrencilerin elektronik ortamda yapılacak olan sınavlara işaretleyici desteği ile özel salonlarda sınav olmaları sağlanır.

Ders Muafiyeti

Madde 18– Üniversite akademik birimlerinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarına kayıtlı bulunan engelli öğrencilerin ders muafiyet taleplerine ilişkin usul ve esaslar aşağıda belirtildiği gibidir.

a) Ders muafiyet işlemleri engelli öğrencinin talebi üzerine yapılır.

b) Zorunlu derslerden muafiyet yapılamaz. Zorunlu derslere ilişkin bir muafiyet talebi varsa eş değer bir dersin bulunup, bulunmadığına bakılır. Eş değer bir ders varsa verilir. Eğer eş değer bir ders yoksa gelişen eğitim yöntem ve teknolojileri ile mevcut ders akademik uyarlama yapılarak verilir.

c) Seçmeli derslere ilişkin gelen muafiyet talepleri değerlendirilerek, mümkünse başka bir seçmeli ders verilir.

ç) İşitme engelli öğrencilerden temel eğitim ve ortaöğretimde yabancı dil dersinden muaf olanlar, yabancı dil dersinden muaf tutularak, eş değer başka bir ders alırlar.

d) Yabancı dil hazırlık sınıfında bulunan işitme engelli öğrencilerden ağır işitme kaybı bulunanlar dinleme hem ağır işitme hem de konuşma kaybı olanlar dinleme ve konuşma sınavlarından muaf tutularak, diğer sınavlarla notlandırma yapılır.

e) Dil ve konuşma bozukluğu olanlardan konuşmaları anlaşılır olmayanlar yabancı dil hazırlık sınıfı ya da yabancı dil derslerinde konuşma sınavlarından muaf tutularak, diğer sınavlarla notlandırma yapılır.

f) Ders muafiyet taleplerinin değerlendirilmesinde Yükseköğretim Kurulu Genel Kurul kararları esas alınarak, işlem tesis edilir.

Bireyselleştirilmiş Öğretim Planı

Madde 19– Üniversite akademik birimlerinde ön lisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarında kayıtlı bulunan engelli öğrenciler için ihtiyaç olması halinde dersi veren her akademisyen tarafından ayrı ayrı hazırlanacak olan öğretim planıdır. Bu planda engelli öğrenciye yönelik öğretim yöntem ve teknikleri, kullanılacak araç – gereç ve ders materyalleri ile öğretilmek istenilen kazanımlar ve değerlendirme ölçütleri yer alır. Gerek duyulması halinde engelli öğrencinin ailesi ve Engelli Öğrenci Biriminden destek alınır.

Okuyucu ve İşaretleyici

Madde 20– Sınavlarda engelli öğrencilerin talepleri üzerine verilecek olan okuyucu ve işaretleyiciler, sınav olunan dersin teknik terminolojisine hâkim, telaffuzu düzgün ve anlaşılır araştırma görevlilerinden seçilir. Araştırma görevlisinin bulunmadığı hallerde dersi veren akademik personel görev alır.

Destek Öğrencisi Görevlendirme

Madde 21– Üniversite kampüs ve yerleşkeleri ile akademik erişilebilirlik düzenlemeleri tamamlanıncaya kadar ihtiyaç duyan engelli öğrencilere Komisyon kararı ile kısmi zamanlı

öğrenci görevlendirmesi yapılır. Destek Öğrencisi; engelli öğrenciye sadece kampüs ve yerleşke içinde görev süresi ile sınırlı olmak üzere eşlik eder, fiziki ve akademik kolaylaştırıcılık yapar. Destek Öğrencisinin engelli öğrenci ile aynı bölümde olması öncelikli tercih sebebi ve engelli öğrenci tarafından belirlenmesi esastır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Uyuşmazlık ve Hüküm Eksikliği

Madde 22– Bu Yönerge hükümlerinde eksiklik bulunması halinde Üniversite Senato kararları ile ilgili mevzuat hükümleri esas alınır.

Yürürlükten Kaldırma

Madde 23– 21/05/2013 tarihli ve 407/4 sayılı Üniversite Senatosunda kabul edilen Süleyman Demirel Üniversitesi Engelli Öğrenci Birimi Yönergesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

Madde 24– Bu Yönerge, Süleyman Demirel Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 25– Bu Yönerge hükümlerini Süleyman Demirel Üniversitesi Rektörü yürütür.